

Қазақстан Республикасында мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, бөгеттер, ғимараттар мен қондырғылар құрылысына және оларды пайдалануға рұқсат берудің тәртібі мен шарттары туралы ережені бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы 1996 жылғы 24 маусым N 772. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 30 желтоқсандағы № 1452 Қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2010.12.30 № 1452 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

"Мұнай туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 28 шілдедегі N 2351 Заң күші бар Жарлығын жүзеге асыру мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

Қазақстан Республикасында мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, бөгеттер, ғимараттар мен қондырғылар құрылысына және оларды пайдалануға рұқсат беру тәртібі мен шарттары туралы Ереже бекітілсін (қоса беріліп отыр).

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы
Премьер-Министрінің
о р ы н б а с а р ы

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
1996 жылғы 24 маусымдағы
N 772 қаулысымен

Бекітілген

Қазақстан Республикасында мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, бөгеттер, ғимараттар мен қондырғылар құрылысына және оларды пайдалануға рұқсат берудің тәртібі мен шарттары туралы Ереже

1 .   К і р і с п е

1. Жасанды аралдар, бөгеттер, ғимараттар және қондырғыларды пайдалана отырып, мұнай операцияларын жүргізу жөніндегі қызмет мынандай төрт кезеңге

б о л і н е д і :

құрылыс (монтаж) салу және пайдалану жобасын әзірлеу;
объектінің құрылысын (монтаж) салу;
объектіні пайдалану;

объектіні пайдаланудан шығару (тарату, тоқтатып қою), қайта бейімдеу.

2. Осы Ережеде баяндалған тәртіп алынған лицензияға сәйкес мұнай операцияларын жүргізуге контракт жасалғаннан кейін мұнай операцияларын жүзеге асыру сатысында заңды және жеке тұлғаларға, мемлекеттік басқару мен қадағалаудың орталық және жергілікті органдарына, ұйымдарға қатысты талаптар мен қажетті іс-қимылдарды айқындайды.

3. Осы Ереже мемлекеттік шекараны қорғауға, кедендік ережелерді сақтауға, салық төлеуге, қорғаныс қабілетін қамтамасыз етуге, жағалаудағы мемлекеттермен саяси қатынастарға байланысты мұнай операцияларын жүзеге асыру жөніндегі талаптар мұнай операцияларын жүргізуге арналған Контрактіде объектілерді монтаждау мен пайдалану жөніндегі жұмыстар басталғанға дейін көзделуге тиіс екендігі ескеріле отырып әзірленді.

2. Мұнай операцияларын жүргізген кезде
объектілерді жобалау

4. Мұнай операцияларын жүргізген кезде объектілерді жобалау лицензиатқа жер қойнауын пайдалануға лицензия алғаннан және контракт жасалғаннан кейін жүзеге асырылады.

5. Объектілерді жобалау мұнай операцияларының, лицензиаттың тиісті лицензиясы бар ерекше түрлеріне ғана жүзеге асырылады.

6. Мұнай операцияларын жүргізген кезде жобалық құжаттаманы әзірлеуді жоспарлаушы мердігерлер мен көмекші мердігерлердің (атқарушылардың), оның ішінде шетелдіктердің де тиісті объектілерді жобалауға құқығы бар мемлекеттік лицензиялары болуы керек. Жобалық құжаттаманы әзірлеуді жүзеге асырушы мердігерлер мен көмекші мердігерлерді (атқарушыларды) лицензиялау тәртібін, сондай-ақ тиісті шетелдік лицензияларды Қазақстан Республикасында тануды Қазақстан Республикасының Құрылыс, тұрғын үй және аумақтарда құрылыс салу министрлігі айқындайды.

7. Мұнай операцияларын жүргізген кезде ерекше күрделі және аса жауапты объектілерді жобалауды жоспарлаушы мердігерлер мен көмекші мердігерлер (атқарушылар) жобалау құқығына лицензия алу үшін алдын ала Қазақстан Республикасының Өнеркәсіпте жұмысты қауіпсіз жүргізуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитетінің, Денсаулық сақтау министрлігі мен Экология және биоресурстар министрлігінің жобалау жұмыстары құқығына оң қорытындысын алуы қажет.

8. Жобалық құжаттаманы әзірлеу Қазақстан Республикасында мұнай

операцияларын жобалау кезіндегі қолданыстағы стандарттарға, нормаларға, ережелерге және басқа нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады.

Шетелдік мемлекеттердің ережелерін, стандарттарын, нормаларын және басқа нормативтік-техникалық құжаттарын қолдануға оларды тиісті Құзыретті органдар мұнай операцияларының нақтылы бір объектілерін жобалау үшін бекіткен ерекше жағдайларда ғана жол беріледі.

Объектілерді жобалау және оның құрылысы (монтаждау) барысында Қазақстан Республикасы нормативтік-техникалық құжаттарының талаптары өзгертілген жағдайда лицензиат тиісті Құзыретті органмен бұрынғы қолданылған нормативтік-техникалық құжаттар бойынша жобалау мүмкіндігін келісіп алуға міндетті.

9. Судың жай-күйіне әсерін тигізетін ашық су қоймаларында, су қорғау аймақтары мен белдеулерінде мұнай операцияларын жүргізу үшін объектілерді жобалау міндетті түрде Қазақстан Республикасының Су ресурстары жөніндегі комитетінің келісімі бойынша су қорғау шаралары қолданылып жүргізілуге тиіс.

10. Жобалық құжаттаманың құрамына мыналар кіреді:

қоршаған табиғи ортаның жай-күйін жобалау алдындағы (базалық) бағалау;

қоршаған табиғи ортаға тиетін әсерді бағалау;

болуы мүмкін ауыр (авариялық) жағдайларды талдау, олардың алдын алу және ауыр (авариялық) жағдай пайда болғанда жұмыс істейтін қызметшілерді және объектінің жұмыс істеп тұрған аймағындағы халықты қорғау жөніндегі шаралар;

табиғат қорғаудың кешенді шаралары жөніндегі ұсыныстар, қоршаған табиғи ортаның жай-күйіне өндірістік және ведомстволық бақылауды (экологиялық мониторинг) жүзеге асырудың бағдарламасы;

техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария және жұмыс істеуші қызметшілердің еңбегін қорғау мәселелері.

11. Жобалық құжаттаманың тарауы - Қоршаған табиғи ортаның жобалау алдындағы (базалық) жай-күйін бағалауды лицензиат немесе мердігер тәуелсіз сарапшылардың міндетті түрде қатысуымен орындауға және оны жобаланған мұнай операцияларын жүзеге асыруды бастамай тұрып Қазақстан Республикасының Экология және биоресурстар министрлігі бекітуге тиіс.

Жобалық құжаттаманың бұл тараудағы мазмұны мұнай операцияларының, оларды жүзеге асыру процесіндегі қоршаған табиғи ортаға, жұмыс істейтін қызметшілер мен тұратын халықтың денсаулығына кейіннен тигізетін нақты әсерлерін анықтауға негіз болып табылады.

12. Жобалық құжаттаманың тарауын - Қоршаған табиғи ортаға тигізген

әсерін бағалауды көмекші мердігер (атқарушы) орындауға және Қазақстан Республикасының Экология және биоресурстар министрлігімен келісуге тиіс.

13. Жобалық құжаттаманың тарауы - ауыр (авариялық) жағдайлардың тигізетін әсерін талдау, олардың алдын алу және ауыр (авариялық) жағдайлар пайда болғанда жұмыс істейтін қызметшілер мен объектінің жұмыс істеп тұрған аймағында тұратын халықты қорғау шаралары Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі мемлекеттік комитетімен келісілуге тиіс.

14. Жобалық құжаттаманың тарауы - Техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария және жұмыс істейтін қызметшілердің денсаулығын қорғау Қазақстан Республикасының Еңбек министрлігінің немесе оның аумақтық органдарымен келісілуге тиіс.

15. Жобалық құжаттаманың энергиямен жабдықтау және электр қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі тарауы Қазақстан Республикасының Энергетика және көмір өнеркәсібі министрлігі аумақтық органдарының техникалық шарттары бойынша жасалуы тиіс.

16. Жобалық құжаттаманың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі тарауы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі аумақтық өрт қадағалау және өрттен қорғау мемлекеттік органдарының техникалық шарттарына сәйкес болуы тиіс.

17. Лицензиат жобалық құжаттаманы әзірлеу, объектіні салу (монтаждау) және пайдалану кездерінде, объектінің қызмет ету аймағында тұратын халықты, сондай-ақ қоғамдық бірлестіктер мен ұйымдарды жобаны жүзеге асырудың мазмұны мен салдары туралы хабарландырып және халықтың пікірін ескеріп отыруға тиіс.

18. Жобалық құжаттама әзірленіп болғаннан кейін, келісім алуға Қазақстан Республикасының Геология және жер қойнауын қорғау министрлігіне, Қазақстан Республикасының Өнеркәсіпте жұмысты қауіпсіз жүргізуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитетіне, одан әрі мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық сараптама жасауға Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігіне және мемлекеттік ведомстводан тыс сараптама жасауға Құрылыс, тұрғын үй және аймақтарда құрылыс салу министрлігіне берілуге тиіс.

19. Осы Ереженің 18-бабында баяндалған келісім алу, сараптама жасау тәртібі өткізілгеннен кейін, жобалық құжаттаманың түпкілікті редакциясы мемлекеттік экологиялық сараптамаға Қазақстан Республикасының Экология және биоресурстар министрлігіне ұсынылуы тиіс.

20. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы жобалық құжаттаманың келісілген түпкілікті құжаты болып табылады және лицензиат

үшін техникалық жобаны құрылысты (монтаж) және пайдалануды іске асыру жөніндегі жұмыстарды жүргізуге рұқсат алу үшін негіз болады.

3. Объектілердің құрылысы (монтаждау)

21. Мұнай операцияларын жүргізген кезде объектілердің құрылысына (монтаждауға) тиісті мемлекеттік лицензиясы бар мердігерлер мен көмекші мердігерлер (атқарушылар) тартылады.

22. Салынып жатқан (монтаждалатын) объектілерге пайдаланылатын жабдықтар мен материалдардың тиісті сапа және қауіпсіздік сертификаттары болуы тиіс.

Жабдықтар мен материалдардың сапасы және қауіпсіздігі сертификаттарын беруге құқы бар органдар тізбесін, сондай-ақ шетелдік мемлекеттердің тиісті органдары беретін осыған ұқсас сертификаттардың танылу тәртібін Қазақстан Республикасының Стандарттау, метрология және сертификация жөніндегі комитеті белгілейді.

23. Объектілердің құрылыс (монтаж) жұмыстары біткеннен кейін лицензиат оларды объектілерді пайдалануға қабылдау жөніндегі комиссиясына ұсынады, мұнымен бірге:

объектіні пайдалануға қабылдау туралы мемлекеттік комиссияның актісі объектінің құрылысы (монтажы) біткенін және оны пайдалануға қосу үшін дайын болғанын куәландыратын түпкілікті құжат болып табылады;

объектіні пайдалануға қабылдау жөніндегі мемлекеттік комиссияны құру және оның жұмыс тәртібін, қажетті құжаттардың тізбесі мен оларды ресімдеуді Қазақстан Республикасының тиісті нормативтік және құқықтық құжаттары айқындайды.

4. Объектілерді пайдалану

24. Қазақстан Республикасында лицензиялауға жататын өзге қызметке кірісетін жер қойнауын пайдаланушы, оны жүргізуге тиісті лицензия беретін органнан лицензия алуға міндетті.

25. Лицензиат объектілерді пайдалануға, осындай объектілерді пайдалану құқығына Қазақстан Республикасы Мұнай және газ өнеркәсібі министрлігінен алған мемлекеттік лицензиясы бар мердігерлер мен (немесе) көмекші мердігерлерді (атқарушыларды) тартуға міндетті. Мұнымен қатар, өтініш беруші, аса жауапты объектілерді пайдалану құқығына мемлекеттік лицензия алмай тұрып, оларды пайдалану құқығына Қазақстан Республикасының Өнеркәсіпте жұмысты қауіпсіз жүргізуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитетінен, Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінен, Экология және биоресурстар министрлігінен, Су ресурстары жөніндегі комитетінен оң қорытынды алуға міндетті.

26. Электрқондырғыларды пайдалану алдында лицензиат Қазақстан

Республикасы энергетика және көмір өнеркәсібі министрлігінің тиісті энергия қадағалау органдарынан оларды пайдалану құқығына рұқсат алуға міндетті.

27. Объектілерді пайдалану алдында лицензиат авариялық-қалпына келтіру және жөндеу жұмыстарын жүргізудің тәртібін, сондай-ақ объектілерді пайдалану процесінде ауыр (авариялық) жағдайлар пайда болғанда жұмыс істейтін қызметшілерді және объектінің жұмыс істеп тұрған аймағында тұратын халықты қауіпсіз жерге көшіру жоспарын әзірлеуге және бекітуге міндетті.

28. Объектілерді пайдалану процесінде ауыр (авариялық) жағдайлар пайда болғанда авариялық-қалпына келтіру және жөндеу жұмыстарын жүргізудің тәртібі Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі мемлекеттік комитетімен және Қазақстан Республикасының Өнеркәсіпте жұмысты қауіпсіз жүргізуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитетінің органдарымен келісілуге тиіс.

Объектілерді пайдалану процесінде пайда болған ауыр (авариялық) жағдайларда қауіпсіз жерге көшіру жоспары Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі мемлекеттік комитетінің органдарымен келісілуге тиіс.

Объектілерді пайдалану процесінде пайда болған ауыр (авариялық) жағдайларда авариялық-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізудің тәртібі, сондай-ақ қауіпсіз жерге көшіру жоспары жыл сайын қайта келісілуге және қайта бекітуге жатады.

29. Объектілерді пайдалану алдында лицензиат Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Өрт қадағалау және өрттен қорғау мемлекеттік органдарымен келісілген объектілерді пайдалану процесінде өрттен қорғауды қамтамасыз етудің тәртібін әзірлеуге және бекітуге міндетті.

Объектілерді пайдалану процесіне өрттен қорғауды қамтамасыз етудің тәртібі жыл сайын қайта келісілуге және қайта бекітуге жатады.

30. Объектілерді пайдалану алдында лицензиат Қазақстан Республикасының Экология және биоресурстар министрлігі органдарымен келісілген қоршаған табиғи ортаның жай-күйіне өндірістік бақылауды жүзеге асырудың (экологиялық мониторинг) тәртібін әзірлеуге және бекітуге міндетті.

31. Қоршаған табиғи ортаның жай-күйіне өндірістік бақылауды жүзеге асырудың тәртібі жыл сайын қайта келісілуге және қайта бекітуге жатады.

5. Объектілерді пайдаланудан шығару

32. Лицензиат объектілерді пайдаланудан шығару туралы шешім қабылдағаннан кейін, ол лицензиат тарапынан Қазақстан Республикасы Үкіметінен тиісті өкілеттігі бар лицензиялық органмен келісілуге тиіс.

33. Объектіні пайдаланудан шығару жөнінде лицензиялық органмен келіскеннен кейін лицензиат объектіні пайдаланудан шығару жөніндегі

жұмыстарды орындауға арналған құжаттамасын әзірлеуге және бекітуге міндетті

Мемлекеттік экологиялық сараптама берген оң шешім объектіні пайдаланудан шығаруға жобалық құжаттамаға берілген келісім туралы түпкілікті құжат және сонымен бірге объектілерді пайдаланудан шығару жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыруға рұқсат алуға негіз болып табылады.

34. Объектілерді пайдаланудан шығару жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыруды мемлекеттік комиссия жүргізеді.

Объектілердің пайдаланудан шығарылуы туралы мемлекеттік акт объектіні пайдалану тоқтатылғанын және оны жаңа иесіне немесе мемлекеттік басқару органына беруге дайын екендігін куәландыратын түпкілікті құжат болып табылады.

35. Объектілерді пайдаланудан шығару жөніндегі жұмыстар біткен соң және ол туралы мемлекеттік комиссия актісіне қол қойылғаннан кейін лицензиат тәуелсіз сарапшылардың қатысуымен объектілерді пайдаланудан шығарғаннан кейінгі қоршаған табиғи ортаның жай-күйін бағалауды орындауға міндетті.

Объектілерді пайдаланудан шығарғаннан кейінгі қоршаған табиғи ортаны бағалау актісін Қазақстан Республикасы: Экология және биоресурстар министрлігінің органдары бекітуге тиіс.

Объектілерді пайдаланудан шығарғаннан кейінгі қоршаған табиғи ортаның жай-күйін бағалаудың нәтижелері, олар Қазақстан Республикасы Экология және биоресурстар министрлігінің органдары тарапынан бекітілген жағдайда, объектілердің салыну (монтаждау) және пайдалану процесінде олардың қоршаған табиғи ортаға тигізген нақтылы әсерлерін айқындайтын бірден-бір және түпкілікті өлшемдер болып табылады.

6. Теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, бөгеттер, ғимараттар мен қондырғылар құрылысына (монтаждауға) және оларды пайдалануға рұқсат берудің тәртібі мен шарттарының кейбір ерекшеліктері

36. Теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, сондай-ақ ғимараттар және қондырғылар құрылысына (монтаждауға) рұқсат берілген кезде осы Ереженің 1-5-тарауларында көзделген тәртіптер мен шарттар сақталады.

37. Осы Ереженің 2-тарауында айтылған тәртіпке қосымша, теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, сондай-ақ қондырғылар мен ғимараттар құрылысына (монтаждауға) арналған жобалық құжаттаманы әзірлеген кезде лицензиат мыналарды орындауға міндетті:

мемлекеттік шекараны қорғауға, қорғаныс қабілетін қамтамасыз етуге, кедендік және қоныс аудару ережелеріне, визалық режимге байланысты

Қазақстан Республикасы заңдары талаптарының сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі тәртіптер мен шараларды тиісті Құзыретті органдармен келісуге;

теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, сондай-ақ ғимараттар мен қондырғылар құрылысына (монтаждауға) орын белгілеуден бұрын кеме қатынасы мен осы объектілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шараларды тиісті Құзыретті органдармен келісуге;

теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар, сондай-ақ ғимараттар мен қондырғылар құрылысына (монтаждауға) орын тандағанда, объектілердің сыртқы әрбір нүктелерінен 400 метрден аспауға тиіс қауіпсіздік аймақтарын алдын ала қарастыруға;

теңіздік ортаға, минералдық және жанды ресурстарға залал келтірмеу үшін алдын ала шаралар әзірлеуге;

теңіз акваториясында жасанды аралдар, ғимараттар және қондырғылар бар екендігі жөнінде ескерту жүйесін алдын ала қарастыруға;

Қазақстан Республикасының жағалаулық қызметімен ұдайы байланыс жасау жүйесін қамтамасыз етуді көздеуге міндетті.

38. Осы Ереженің 3 және 4-тарауларында баяндалған тәртіпке қосымша теңізде мұнай операцияларын жүргізу кезінде жасанды аралдар құрылысы (монтаждау) және оны пайдалану, сондай-ақ қондырғылар туғызу процесінде лицензиат мыналарды орындауға міндетті:

тиісті Құзыретті органмен объектіге лицензиат қызметшілерін, мердігерлерді және көмекші мердігерлерді (атқарушыларды) өткізу режимі жүйесін, сондай-ақ мемлекеттік басқару және қадағалау органдары өкілдерін объектіге жіберуді қамтамасыз ету тәртібін әзірлеуге және келісуге;

тиісті Құзыретті органмен объектіге адамдардың келуін және кетуін қатаң тіркеуге алу, сондай-ақ объектідегі адамдардың бар-жоқтығына бақылау жасау тәртібін әзірлеуге және келісуге;

тиісті Құзыретті органмен теңізде адамдардың өмірін құтқару тәртібін әзірлеуге және келісуге.

39. Осы Ереженің 5-тарауында айтылған тәртіпке қосымша лицензиат объектіні пайдаланудан шығару жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде объектіні пайдаланудан шығару жөніндегі жұмыстарды аяқтау және мемлекеттік комиссия актісіне қол қою бойынша тиісті Құзыретті органға оны пайдаланудан шығарғаннан кейін объектінің дәл орналасқан жері, техникалық жай-күйі және объектінің иесі туралы ақпарат беруге міндетті.